

ધોરણ : 8

ગુજરાતી

પુનરાવર્તન-4

Sem : 2

પ્રશ્ન 1. નીચેની ચર્ચા વાંચો. પછી પૂછેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો:

પાવન : અટ્ટ્યા, યુવરાજ! ચાલ, શાળાએ નથી આવવું?

યુવરાજ : ના પાવન, મારું લેસન બાકી છે.

પાવન : મારું પણ બાકી છે, તે છતાં હું તો જઉં છું.

યુવરાજ : આપણા બંનેના સર અલગ છે દોસ્ત. એમના સ્વભાવ પણ જુદા જુદા છે.

(1) યુવરાજનું ગૃહકાર્ય કેમ બાકી રહી ગયું હશે?

➤ યુવરાજ રમવા ગયો હશે એટલે તેનું ગૃહકાર્ય બાકી રહી ગયું હશે.

(2) પાવનના શિક્ષક તેની સાથે કેવો વ્યવહાર કરશે?

➤ પાવનના શિક્ષક તેને પ્રેમશી સમજાવશે અને ભવિષ્યમાં લેસન બાકી ન રહી જાય એનું ધ્યાન રાખવા કહેશે.

(3) યુવરાજના શિક્ષકનો સ્વભાવ કેવો હશે?

➤ યુવરાજના શિક્ષક સ્વભાવે ~~કસ્ટ~~ હશે. કોઈ પણ વિદ્યાર્થી લેસન કર્યા વગર આવે તો તેઓ તેને વર્ગની બહાર કાઢી મૂક્તા હશે અને તેનાં માતાપિતાને ફરિયાદ કરતા હશે.

(4) તમારું ગૃહકાર્ય બાકી રહી જાય, ત્યારે તમે શું કરો છો?

➤ મારું ગૃહકાર્ય બાકી રહી જાય, ત્યારે હું સૌથી પહેલાં શિક્ષક ની માફી માગું છું અને ફરીથી ગૃહકાર્ય બાકી નહિ રહી જાય તેની શિક્ષકને ખાતરી આપું છું.

(5) ગૃહકાર્ય પૂરું ન કરનાર વિદ્યાર્થી સાથે તમારા શિક્ષક કેવો વ્યવહાર કરે છે?

➤ ગૃહકાર્ય પૂરું ન કરનાર વિદ્યાર્થીને મારા શિક્ષક એક વાર માફ કરી દે છે, પણ ફરી વાર ગૃહકાર્ય કરીને ન આવે તો તેને તે જ ગૃહકાર્ય બે વાર કરવાની શિક્ષા કરે છે. વિદ્યાર્થી એમ ન કરે તો તેનાં માતા પિતાને ફરિયાદ કરે છે.

પ્રશ્ન 2. નીચે અપેલ સમાચાર વાંચી તેના પર આધારિત પાંચ પ્રશ્નો
બનાવો :

મોટેરા સ્ટેડિયમમાં સહેવાગનો સપાટો :

સદી ફટકારી કાંગારુઓને પછાડ્યા.

પ્રશ્નો : (1) મૈય કયા સ્ટેડિયમમાં રમાઈ હતી ?

(2) આ સ્ટેડિયમ કયા શહેરમાં આવેલું છે ?

(3) આ મૈય કોણી કોણી વચ્ચે રમાઈ હતી ?

(4) મૈયમાં કોણે સદી ફટકારી ?

(5) મૈયમાં કઈ ટીમની જીત થઈ ?

પ્રશ્ન 3. નીચેના સુવાક્યનો વિચારવિસ્તાર કરો :

“ઈશ્વર અલ્લા ચાહે ગુડુ, ચાહે કહો શ્રીરામ,

માલિક સબ કા એક હૈ, અલગ અલગ હૈ નામ.”

- આ સુવાક્યમાં સર્વધર્મસમભાવની વાત કરી છે. વિશ્વમાં હિંદુ ધર્મ, જૈન ધર્મ, બૌદ્ધ ધર્મ, ખ્રિસ્તી ધર્મ, ઇસ્લામ ધર્મ, પારસી ધર્મ વગેરે અનેક ધર્મો છે. એ ધર્મોના ઇજદેવ પણ જુદા જુદા નામે ઓળખાય છે. દરેક ધર્મના અનુયાયીઓ પોતાના ઇજદેવને સર્વોપરી માને છે અને તેની ભક્તિ કરે છે. સૌને એમ થાય છે કે મારા જ ઇજદેવ

મોટા અને મારો જ ધર્મ મહાન; પણ એવું નથી. આ તો સૌસૌની શ્રદ્ધાનો વિષય છે. કવિ નરસિંહ મહેતાએ કહ્યું છે : “ઘાટ ઘડિયા પણી નામરૂપ જૂજવાં, અંતે તો હેમનું હેમ હોય.” સોનામાંથી અલગ-અલગ ઘાટ ઘડાવી એને અલગ-અલગ નામ આપીએ છીએ, પણ અંતે એમાં તો સોનું જ હોય છે. આમ, સોના માલિક એક છે. માત્ર એ સૌ જુદા જુદા નામથી ઓળખાય છે.

પ્રશ્ન 4. નીચેની બાબતો અંગે તમારા વિચારો વર્ગ સમક્ષ રજૂ કરો :

- (1) દેવાંગની એક પેન તમને ખૂબ ગમે છે. એક દિવસ શાળામાં તેની પેન ખોવાઈ જાય છે. તે પેન તમને જડે છે. હવે તમે શું કરશો?
- દેવાંગની પેન મને ગમે છે, પણ એની ખોવાઈ ગયેલી પેન મને જડે તો હું તરત તેને આપી દઈશ, કેમ કે કોઈની ખોવાયેલી વસ્તુ આપણને જડી જાય અને તેને આપણી પાસે રાખી લઈએ તો એ યોગ્ય ન કહેવાય. આપણી ફરજ છે કે, જે વસ્તુ જેની હોય તેને પરત કરવી જોઈએ.

(2) પતંગની દોરીથી ઘાયલ થયેલું કબૂતર તમારી સામે તરફડી રહ્યું

છે. આ પરિસ્થિતિમાં તમે શું કરશો ?

► પતંગની દોરીથી ઘાયલ થયેલા કબૂતરને મારી સામે હું તરફડતું નહિ જોઈ શકું. હું તેને તરત જ મારા હાથમાં લઈ તેના પગમાં કે ગળામાં વિંટાવેલી દોરીને કાઢવા માટે પ્રયત્ન કરીશ અને એમાં સકળ નહિ થાઉં તો હું તેને તરત દવાખાને ડોક્ટર પાસે લઈ જઈશ. તેની પ્રેમથી સારવાર કરાવીશ.

પ્રશ્ન 5. નીચેના ઉદાહરણમાં જણાવ્યા મુજબ સામાસિક વાક્ય

બનાવો :

ઉદ્દી., મારે પણ દળ અને ભાત જ ખાવા છે.

મારે પણ દળ-ભાત જ ખાવા છે.

(1) કાબરી ડાંસ જેવી ભૂખી હતી.

➤ કાબરી ભૂખી-ડાંસ હતી.

(2) માતા અને પિતાની સેવા કરવી એ સંતાનનો ધર્મ છે.

➤ માતાપિતાની સેવા કરવી એ સંતાનનો ધર્મ છે.

(3) હું તો હરિનું મુખ જોઈ કૂલી રે.

➤ હું તો હરિમુખ જોઈ કૂલી રે.

પ્રશ્ન 6. નીચેની કાવ્યપંક્તિઓ પૂર્ણ કરો :

(1) ગુણની ઉપર.....

.....ખત્રિયાં વદ.

- ગુણની ઉપર ગુણ કરે, એ તો વેવારો વદ ;
અવગુણ ઉપર ગુણ કરે, ખરી ખત્રિયાં વદ.

(2) તાંબાના તરબાણે.....

.....સુખ આવશે અમારે સરનામે.

➤ તાંબાના તરબાણે કંકુ લીધું
ને એમાં આચમની પાણીની ઢોળી
જમણા તે હાથ તણી આંગળીએ હેત દઈ
હળવે હળવેશી રહી ઘોળી
સ્નેહ તણા સાથિયા જ્યાં આંખે અંજાયા
સુખ આવશે અમારા સરનામે.

પ્રશ્ન 7. નીચેનો ગાયાંશ વાંચીને તેનો સાર લખો અને તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો :

ગાયાંશ

બરાબર આ ૪ વખતે આખાવે દેશમાં ગાંધીજીના નેતૃત્વ
હેઠળ આઝાઈનો જંગ શરૂ થયો. ચુનીલાલને એ જંગમાં ઝુકાવવાની
ઇચ્છા થઈ; પરંતુ એમનું મન ભારે મથામણ અનુભવવા લાગ્યું. એક
બાજુ ભણીગણીને કુટુંબને ઉપયોગી થવાનું હતું; તો બીજુ બાજુ દેશ
માટે બલિદાન આપવાની વાત હતી. શું કરવું? ચુનીલાલ ઘણું

વલોવાયા ને છેવટે એમણે ત્યાગનો અને દેશસેવાનો માર્ગ પસંદ કર્યો. દેશસેવા કરતાં કરતાં કુટુંબને થાય તેટલી મદદ જરૂર કરી; પરંતુ દેશસેવાનો જુસ્સો મંદ પડવા ન દીધો.

➤ એક બાજુ ગાંધીજીના નેતૃત્વમાં આઓદીનો જંગ શરૂ થયો હતો અને બીજુ બાજુ ચુનીલાલની કુટુંબ પ્રત્યેની જવાબદારી હતી ! શું કરવું એની મથામણ તેમને થતી હતી. આખરે ચુનીલાલે ત્યાગનો અને દેશસેવાનો માર્ગ પસંદ કર્યો. સાથે કુટુંબને પણ બને તેટલી મદદ કરી.

શીર્ષક : સાચો માર્ગ અથવા દેશભક્તિ

પ્રશ્ન 8. બાળકોને 'મારી ડાયરી' બનાવવા કહીને તેમાં
આવનાર 7 દિવસની રોજનીશી લખવા કહેવું અને
આ રોજનીશીનું વર્ગમાં વાચન કરાવવું.

પ્રશ્ન 9. (અ) નીચે આપેલા સમાસોનાં નામ લખો :

(1) માથાબૂડ	- ઉપદ
(2) શિષ્યવૃત્તિ	- મધ્યમપદલોપી
(3) ઈશ્વરપ્રાપ્તિ	- તત્પુરુષ
(4) સેવાપૂજા	- દ્રંગ
(5) પવનવેગે	- કર્મધારય

(બ) તમે સાંભળેલી કહેવતોની યાદી બનાવો. (ગમે તે પાંચ)

- (1) બોલે તેના બોર વેચાય.
- (2) પાડાને વાંકે પખાલીને ડામ.
- (3) પારકી આશ સદા નિરાશ.
- (4) ભાગ્યશાળીને ભૂત રહે.
- (5) અતિ લોભ તે પાપનું મૂળ

THANKS

SUBSCRIBE

COMMENT

SHARE